

MORSKI RAZBOJNIK

SPISAL

KAPITAN FREDERICK MARRYAT

IZ ANGLEŠČINE PREVEL J. M.

"Na kri Witheringtonov! Naposled še ostanem brez dedičev in se bom moral še oženiti, kar bi bilo jako neprijetno!"

"Prav malo prijetno," je ponavljal Jonatan, "tudi moja žena je že mrtva. In celo quies! V nebesih je mir in pokoj!"

"No, nadejati se moramo najboljšega; toda ta negotovost je nekoliko neprijetna," je opomnil Mr. Witherington, potem ko je bil že najmanj dvajsetkrat pregledal vsebino pisma.

"Za sedaj je dovolj, Jonatan; takoj pozvonim za kavo." Mr. Witherington je bil zopet sam in imel oči uprte gori v strop.

Neka sestrčina Mr. Witheringtona, ki jo je imel jako rad — tudi Mr. Witheringtona so imeli radi njegovi sorodniki, ker je imel veliko premoženje in se ni bavil s trgovino — se je bila do neke stopnje nekoliko izpozabila, to se pravi, zaljubila se je v mladega pehotnega častnika, čigar rod je bil vse drugo kakor imeniten in čigar premoženje je bilo vse kaj drugega kakor imenitno, zakaj častniška plača je bilo vse, kar je imel. Siromaki pa po nesreči vedno bolj cenijo ljubezen kakor bogatinci, ker imajo manj skrbi, ker si ničesar ne domišljajo o svoji imenitnosti in ker niso tako sebični ter mislijo mnogo več o ženski kakor o samem sebi.

Cecilija Witheringtonova, ali pravzaprav Cecilija Templemoro, kakor se je imenovala potem, je živila s soprogom srečno. Plača njegova je bila sicer majhna, toda privoščila sta si časih vendarle kaj boljsega.

In posledica temu je bila, da je čez nekoliko časa račun kantinerjev — živila sta namreč v vojašnici — narasel naravnost velikansko. Cecilija se je obrnila do svojih ljudi, ki so ji odgovorili zelo prijazno, da lahko strada. Ker ta odgovor ni ugaljal niti njej, niti njenemu možu, je pisala bratranču Antonu, ki je odgovoril, da bo zelo srečen, ako jima bo mogel postreči pri svoji mizi in naj se nastanita pri njem na Finsbury Squaru. To sta si ravno želela. Vendar so se pojavile pri tem neke zapreke in težave; polk poročnika Templemora je bil namreč nastanjen v nekem mestu v Yorkshiru, ki je bilo vendarle nekoliko predaleč od Finsbury Squara. Biti ob štiri uri popoldne pri Mr. Whiteringtonu na obedu, vsakega jutro ob deveti uri pa priti k paradi, je bila stvar, ki se je dala težko razrešiti. V tej stvari se je pisalo nekoliko pism sem in tja in nazadnje so se dogovorili, naj Mr. Templemore zapusti službo ter pride s svojo lepo mlado ženko k Mr. Witheringtonu. In storil je tako in je kmalu izprevredel, da je bilo mnogo bolj prijetno prihajati ob deveti uri zjutraj na dober zajtrk kakor pa k vojaški paradi. Templemore pa je bil vsekakor poštenega ponosa in neopdivnega značaja, ki mu ni prišlo na glavo, da bi bil jedel kruh lenobe. Po dvamesečnem bivanju v tem jako prijetnem bivališču, brez kantinerjevih računov, je odkrito povedal Mr. Witheringtonu svoje mnenje in ga obenem zaprosil, da bi mu pomagal dobiti primerne službe. Mr. Witherington, ki sta se mu obadva zelo priljubila, je hotel ugovarjati, češ, da je Cecilija vendar njegova sestrčina in da je on zagrižen samec; toda Templemore je ostal v tem oziru trden, in Mr. Witherington se je moral vdati zelo nerad. Zelo ugledna trgovina je hotela imeti družabnika, ki bi nadziral njene pošiljke v Ameriko. Mr. Witherington je položil zahtevano vsoto za varščino, in čez nekoliko tednov sta odjadrala Tem-

plemore in žena proti New Yorku.

Templemore je bil marljiv in razumen človek; njegove razmere so se kmalu izboljšale in čez nekoliko časa se je namerjal vrniti v staro domovino z majhnim premoženjem. Toda jesen drugega leta po njegovem prihodu je bila zelo nezdrava; rumena mrzlica je razsajala in med tisoči žrtev, ki jih je pobrala, je bil tudi Templemore, ki je umrl tri tedne potem, ko je povila njegova žena dva čvrsta dečka. Trgovska hiša, s katero je bil njen mož v družbi, je zopet nadomestila njegovo izgubo, Mr. Witherington pa je ponudil svoji sestrični zavetišče, ki ga je tolikanj potrebovala po žalostni in nepričakovani izgubi. V treh mesecih je bilo vse urejeno. S svojima dečkoma v oskrbi dveh zamorskih dojk — drugih ni mogla dobiti za tako pot — in s služabnikom Kokom se je odpravila Mrs. Templemoreva na izvrstno ladjo "Cirkasijan," ki je bila namenjena v Liverpool.

TRETJE POGLAVJE

Vihar

Oni, ki so stali na pomolu in videli ponosno kretanje "Cirkasijana," ko je razvijal svoja jadra, gotovo niso mislili, da se mu more kaj pripetiti. Še manj pa so kaj takega pričakovali ljudje na ladji. Upanje in zaupanje je namreč značilna lastnost vseh mornarjev, ki imajo tudi to srečno lastnost, da navdajo s svojim, zaupanjem vsakogar.

Bilo je sredi viharja iz severozapada, ki je trajal že tri dni in ki je gnil "Cirkasijana" tja v Biskajski zaliv, ko so mogli okoli polnoči opaziti, da je veter nekoliko ponehal. Kapitan, ki je ostal na krovu, je poslal po velikega krmarja. "Osvald," je rekel kapitan Ingram, "vihar ponehuje, in preden napoči jutro, bo vsa nevarnost pri kraju. Rad bi legel k počtku za eno ali dve uri. Ako bi se kaj izpremenilo, me takoj pokličite."

Osvald Bareth, visok, močan človek, prave prekomorske postave, je pazno pregledal vse obzorce okoli in okoli, preden je odgovoril. Nazadnje so njegove oči obstale obrnjene proti vetru. "Ne vidim nič takega," je dejal, "tudi ne vidim nikakih znamenj, ki bi kazala, da se vedri proti vetru; sedaj imamo le malo miru, da si moremo oddehniti; verujete mi pa, da bomo imeli v kratkem nov vihar."

"Sedaj ga imamo že tri dni," je odgovoril kapitan Ingram, "in poletni viharji trajajo navadno le toliko časa."

"Da," je dejal krmar, "toda le, ako se veter ne obrne in ne začne pihati nazaj. Meni gotovo prav nič ne ugaja; da pa ga bomo imeli, je tako gotovo, kakor biva jo kače v Virginiji."

"No, če bo, naj pa bo," se je glasilo odločni odgovor kapitana. "Pazi dobro, Bareth, in glej, da ne zapustiš krova, da me greš klicati; pošlji rajši drugega mornarja dol."

Kapitan je odšel v svojo kabinu. Osvald je pogledal na kompas v kompasni hišici, izpregovoril nekoliko besedi s mornarjem pri krmilu, sunil enkrat ali dvakrat pod rebra nekatere mornarje, ki so se lenobo vedli, nato tanko pregledal sesalke, si nato tlačil v usta svežega tobaka in potem zopet začel opazovati nebo. Oblak, ki je bil mnogo bolj temen in je visel dol kakor ostali, ki so otemnjevali obzorce, se je širil ravno nad glavo na vse strani in se spuščal za vetrom dol proti obzorju. Osvaldovo oko ga je gledalo samo nekoliko sekund in že je opazilo slabo svetlikanje bliska skozi najtemnejši del oblaka in takoj zatem še ene-

ga in bolj svetlega. Naenkrat je veter popolnoma prenehal, v naslednjem trenutku pa zopet zatulil. Iznova je bila ladja potisnjena globoko v valovje, in zopet se je zablistalo in za bliskom je zagrmelo v dalji.

"Najhujše smo prebili, si dejal, kapitan? Meni se pa zdi, da najhujše šele pride," je mrmral Osvald in neprestano ogledoval nebo.

"Kako je s krmilom, mat?" je vprašal Osvald, ko je krenil proti zadnjemu delu ladje.

"Vse v redu!"

"Ta jadra tukaj se morajo vsekakor sneti," je nadaljeval krmar. "Tja nazaj, fantje, in ona jadra dol! Dobro držite vrvi, sicer vzame udarjanje vetra naši potnici vso dobro voljo. No, ako bi bil jaz kdaj gospodar ladje, nikdar ne bi jemal na krov ženske. Še dolarji ne bi me mogli zavesti do tega."

Sedaj se je bliskalo nepretrgoma in glasno grmenje, ki se je takoj oglasilo za vsakim bliskom, je pričalo, da se je vihar zelo približal. Ulila se je prava povodenj — veter je prenehal — in zopet divjal — zopet ponehal — se obrnil za eno ali dve črti in premočena težka jadra so udarjala ob jadrenike.

"Sem s krmilom, mat!" je kričal Osvald, ko je nenaden blisk ljudem za trenutek skoro vzel vid in jim je grom oglušil ušesa. Veter je zatulil in potegnil novič — potem prenehal in nastala je smrtna tišina. Jadra so ohlapno visela nizdol, deževalo je v navpično padajočih curkih, v tem pa se je zibala ladja med valovi semintja in nastala je naenkrat velika tema.

"Eden izmed vas tam dol po kapitana!" je ukazal Osvald. "Za Boga! Nekaj bomo doživeli! Glavne trase tja, fantje, in drogove jader navzkriž! Le urno! Ono zgornje jadro bi se moralo zaviti," je mrmral krmar, "toda jaz nisem kapitan. Drogo je jader navzkriž, fantje!" je nadaljeval, "urno, le urno! — Sedaj ni čas, da bi se igrali kakor otroci!"

Ko je bilo v temi in plohi zelo težko najti vrvi in jih podajati drug drugemu, niso mogli mornarji izvršiti povelja tako hitro, kakor bi bilo treba; in preden so izvršili svoj nalog in je mogel kapitan Ingram priti na krov, je potegnil v nesrečno ladjo veter ravno od nasprotni strani, odkoder je bil prišel vihar; vrgel je krmarja čez krmilo, druge pa, ki so z Osvaldom na čelu imeli opraviti glavnih drogovih jader, z vrvmi in drugim stvarmi, ki niso bile privezane, je metal semintja tako, da so se le z največjimi napori osvobodili iz zamotanih vrvi in se rešili nevarnega položaja. Nenadni sunek je zbudil vse ljudi, ki so bili spodaj v ladji, in mislili so, da se ladja potaplja. Planili so na krov v spodnjih oblekah, ostalo oblačilo pa so nosili v rokah, da se odeno — ako jim dovoli usoda.

Osvald Bareth je bil prvi, ki je prišel zopet do krmila in ga uravnal s trdno roko. Kapitan Ingram in nekateri drugi mornarji so sčasoma tudi dospeli do krmila. Tukaj je v podobnih nesrečnih primerih zbirališče vseh vrlih mornarjev. Toda tuljenje viharja — vid jemajoči dež in čez krov pljuskajoča morska voda — valovi, ki jim je nenaden izpremenjeni veter zadrževal in oviral nadaljnje valovanje in ki so se v ogromnih množinah razlivali čez ladjo — strašno grmenje in velika tema, ki je spremljala vse te grozote, in vrhutega poševna ležaladje, ki jih je primorala, da so plezali na krov od strani do strani, vse to je za nekoliko časa oviralo in slednjič tudi popolnoma preprečilo vsako še tako zelo potrebno delo. Edino dobro v tem boju prirodnih sil je bilo bliskanje — res, zelo nesrečen in nevaren mora biti položaj, ko se mora blisk imenovati "dober!" Toda svetli in razcepljeni bliski, ki so švigali na vseh straneh obzorja nizdol, so dajali nesrečne-

žem priliko, da so mogli pregledati ves svoj položaj. In kakor tudi je bil strašen, ko so ga videli za trenutek, vendar še vedno ni bil tako strašovit kakor tema in negotovost. Ljudje, ki so vajeni vseh težav in nevarnosti življenja na morju, ne morejo najti besed, ki bi bolj vplivale na človeškega duha ali bolj pričale o lepoti in mogočnosti grškega pesnika, kakor so one v vzvišeni molitvi Ajantovi:

"Gospod neba in zemlje! O kralj! O oče! Usliši moje prošnje! Razženi te oblake in daj mi nebeske luči, da morem videti — to Te prosi Ajant! Če mora Grška giniti — mi se klanjamo Tvoji volji, samo umreti nam dovoli v dneva luči!"

Osvald je izročil krmilo dvema mornarjema in je nato prerezal s svojim nožem vrvi sekir, ki so bile ob jadrenikih pokrite z baryanim platnom. "Eno je obdržal zase, druge pa je dal prvemu in drugemu krmarju, v strašnem tuljenju viharja je bilo nemogoče govoriti ali slišati; v kompasni hišici je še vedno gorela luč in v tej slabi svetlobi je mogel kapitan Ingram razločevati znamenja, ki jih je dajal krmar. Pred vsem je bilo treba obrniti ladjo proti vetru; toda krmilo ni imelo vrvi, in eno jadro je padlo v morje, tako da tega niso mogli opaziti ljudje na drugem delu krova; in tega ne bi bili videli niti oni, ki so bili prav blizu, da niso dobili nekoliko udarcev od padajočih vrvi.

Osvald je s tovariši zopet prišel do kompasne hišice in nekoliko časa opazoval kompas. Ladja se ni več obračala, in videti je bilo, kakor da se vedno bolj pogreza in potaplja v vodovje. Osvald je zopet dal svoja znamenja, ki jih je kapitan zopet odobril. Neustrašeni krmar je planil dalje naprej, splezal na jadrenike in njegova tovariša sta šla za njim. Tam gori so bili vsi trije izpostavljeni vsej moči valov, udarjajočih ob ladjo, in trde vrvi so se le počasi vdajale pod udarci sekir. Njih delo je bilo sila težavno in nevarno. Prvega krmarja so valovi vrgli na krov in le nakopičene in zamotane vrvi so ga rešile mokrega groba v morju. A neustrašen se je vrnil k tovarišema in jima pomagal vrlo in marljivo. Poslednji je udaril s sekuro Osvald — in visoki jadrenik je izginil v razpenjenem valovju. Hitro so vsi trije zapustili svoja nevarna mesta in srečno dospeli nazaj h kapitanu, ki je z ostalimi mornarji še vedno stal pri krmilu. Ladja se je sedaj počasi pokorila in se dala voditi. V nekoliko minutah je zopet letela dalje svojo pot pred vetrom, se močno zibala semintja in časih zadela ob ostanke jadrenikov, ki jih je vlekla za seboj.

Dasi je vihar divjal še prav tako močno kakor poprej, vendar ni bilo sedaj onega tuljenja, ker je bila ladja pred vetrom, ko so bili odpravili zadnje jadrenike. Naslednja naloga je bila da oprostijo ladjo vseh ostankov jadrenikov, česar pa niso mogli doseči kljub združenim naporom, dokler ni napočil dan. Toda še takrat je bilo delo zelo nevarno, ker se je ladja časih kar skrila v valovih. Oni, ki so opravljali to nevarno delo, so bili privezani na vrvi, da ne bi jih odnesli valovi. Komaj pa je bilo dokončano to delo, je velik val zadela ob prednji del ladje in odnesel edino še preostali sprednji jadrenik. Na tak način je izgubil "Cirkasijan" vse svoje jadrenike v viharju.

ČETRTO POGLAVJE

Luknja v ladji

Ostanke prednjega jadrenika so kmalu odpravili z ladje. Vihar je divjal še vedno, vendar je sonce sijalo svetleje in topile. "Cirkasijana" so zopet obrnili v mer vetra in vsi so sedaj mislili, da so prebili vsako nevarnost. Mornarji so se jeli smejeti in šaliti, ko so pripravljali jadrenike za silo, da bi čim prej dospeli v določeno prista-

nišče.

"Za vse skupaj ne bi dal prav nič," je dejal krmar, "ako le ne bi bili izgubili velikega jadrenika. Tako lep je bil. Enakega debela ni dobiti ob vsem Missisippiju."

"Pojdi, pojdi," je odgovoril Osvald, "v morju se dobivajo dandanes prav take ribe kakršne v prejšnjih časih, in danes rastejo še vedno taka debela, kakršna so rasla prej; zdi se mi le, da bomo morali precej drago plačat nove jadrenike, ko pride-mo v Liverpool — sicer pa je to stvar ladjinega lastnika."

Veter, ki je pihal takrat, ko se je naenkrat obrnil proti jugu in vzhodu kakor orkan, je imel sedaj le ono moč, kakršne so mornarji vajeni in se ji le smejejo. Nebo je bilo pasno in čisto in ni se jim bilo treba bati nobene nevarnosti. Po veliki temi, nevarnosti in splošnem neredu je nastopila prijetna izprememba in mornarji so se trudili na ladji razpeti dovolj jader, da bi nadaljevala svojo pot.

"Zdi se mi, da imamo spre-daj na ladji jadro, ki ga bo hotel rabiti kapitan," je opomnil eden izmed mornarjev.

"Da," je odgovoril krmar, "in mislim, da nam ne bo treba še drugih jader, ako bomo imeli ta veter."

Anna Kickey iz New Yorka je vrgla svojega trimesečnega otroka skozi okno na cesto, kjer se je takoj ubil na cestnem tlaku. Kot vzrok je navedla, ker jo je zapustil oče otroka. Morilko so zaprli, toda povedati noče imena otrokovega očeta.

Štirje vojaški poveljniki, ki vodijo kitajsko armado v boju proti Japoncem.

Letos je prestopno leto, zato pravijo dekleta, da bodo same plačale letos za poročne licence. To je storila tudi Miss Carita Bradley iz Joplin, Mo., ki je svojemu fantu, Miles Hankinsu iz Little Rock, Ark., kupila dovoljenje za zakonski jarem.

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

Stanley

© 1932, LEE W. STANLEY

CENTRAL PRESS

1-30-32